

*Библиотека
за детене*

СТРАХ

13

**РАЗКАЗА
ЗА МИСТЕРИИ,
УЖАСИ И СМЪРТ**

Издателство
ПАРИТЕТ

РУСКИ КНИГИ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

СТРАХ. 13 разказа за мистерии, ужаси и смърт
Поредица БИБЛИОТЕКА ЗА ЧЕТЕНЕ

Леонид Андреев/Михаил Арцибашев/Алджърнън Блекууд/
Клифърд Бол/ Всеволод Гаршин/Валерий Брюсов/Дейвид Х.
Келър/Едгар Алън По/Фил Робинсън/Фьодор Сологуб/Иван
Тургенев/Антон Чехов/Уилям Харви; 256 стр.

Превод: Таня Балова

В този сборник са включени завладяващи истории, които умело въвличат читателя в специфичната атмосфера на хоръра. Те разкриват един загадъчен, свръхестествен и трудно обясним свят, изпълнен с неочаквани събития, мистерии и страх. Сред авторите има много известни, имена: Едгар Алън По, Антон Чехов, Иван Тургенев, но и някои не толкова популярни: Михаил Арцибашев, Валерий Брюсов, Всеволод Гаршин, Дейвид Келър, Фил Робинсън, Уилям Харви. Всички разкази обаче са еднакво вълнуващи и запомнящи се. Разгръщайки страниците на тази книга ще се окажете от другата страна на реалността, ще попаднете в свят, изпълнен с мрачни случки, привидения, мистика и омагьосани места, сякаш взети направо от преизподнята. Всичко това ще ви накара да изпитате страх и ужас и буквално ще смрази кръвта ви. Разказите в сборника са по своему уникални, а това означава, че удоволствието от прочита им е гарантирано.

Всички книги в сайта
www.paritetbg.com са с 20% отстъпка!

Предпечатна подготовка Паритет ООД

Всички права са защитени. Никаква част от тази книга не може да бъде възпроизведена в каквато и да е форма без писменото разрешение на притежателя на авторските права.

ISBN 978-619-153-430-2

СЪДЪРЖАНИЕ

ЖЕРТВА	5
<i>Леонид Андреев</i>	
УЖАС	40
<i>Михаил Арцибашев</i>	
НАСИЛИЕ	50
<i>Алджърнън Блекууд</i>	
ВОЯТ НА ВЪРКОЛАКА	63
<i>Клифърд Бол</i>	
ЧЕРВЕНОТО ЦВЕТЕ	76
<i>Всеволод Гаршин</i>	
ПЪТЕШЕСТВИЕ В СТРАНАТА НА ЕТЕРА	105
<i>Валерий Брюсов</i>	
НАСЛЕДСТВЕНОСТ	121
<i>Дейвид Х. Келер</i>	
ПРОДЪЛГОВАТИЯТ САНДЪК	141
<i>Едгар Алън По</i>	
ДЪРВОТО ЧОВЕКОВАДЕЦ	160
<i>Фил Робинсън</i>	
ЧЕРВЕНОУСТАТА ГОСТЕНКА	169
<i>Фьодор Сологуб</i>	
РАЗКАЗЪТ НА ОТЕЦ СЕРГИЙ	190
<i>Иван Тургенев</i>	
СТРАХОВЕ	209
<i>Антон Чехов</i>	
ПЕТОПРЪСТАТА ТВАР	218
<i>Уилям Харви</i>	

ЖЕРТВА

Леонид Андреев

I

Майка и дъщеря – само двете и несретни. Такива останаха те след „с дълбокото прискърбие“ за Яков Сергеевич Воробьов, полковник в оставка и подсъдим.

Полковникът бе починал внезапно от сърдечен порок, а подсъдим бе заради похарчени полкови средства, а ги беше похарчил за семейни радости: глезил жена си и издържал дъщеря си да следва, и също я глезил. Беше красив старец, висок на ръст, блед, сдържан и изключително благороден, така високо поставяше жената, че смяташе всеки труд за оскърбление към нея; и без да го смущават отровните шушукания на познатите, заедно с ординареца се грижеше за стопанството си, сам по празниците ходеше на Андреевския пазар и сам водеше списъците с мръсните и чистите ризи. Единствената работа, която позволяваше на жена си, бе собственоръчно да мие собствената му чаша; но когато поемаше тази чаша, вече пълна със силен чай, всеки път изпитваше огромно, чак до болка, дълбоко чувство на благодарност. С всичката останала домакинска работа се занимаваха камериерката, шивачката, готвачката и икономката; към последната двамата с ординареца

изпитваха недоверие и я държаха единствено за фасон. А освен това театри и концерти на първия ред, бонбони и през зимата плодове, гости и вечери за по петнадесет човека, вино – и не забеляза как бе пръснал парите и натрупа заеми.

Годината, прекарана в оставка и на съд, бе за него време на студен и безграничен ужас: безкрайно благороден, той дори не допускаше мисълта жена му Елена Дмитриевна да изпита каквото и да било лишение; а напред, където зейваше бездна, дори не дръзваше да надникне. Макар че се наложи да прибере от института дъщеря си Таисия, нищо друго в бита им не се промени, дори луксът май се увеличи: трябва да е било някакво чудо откъде полковникът по онова време е вземал пари. Елена Дмитриевна все така продължаваше да мие голямата чаша с вече не младите си, но нежни ръчици, все така спокойно да си почива нощем до мъжа си, без дори да подозира, че през това време полковникът не мигва по цяла нощ. Но той дишаше тихо, не се въртеше, за да не я безпокои, и това до съвършенство приличаше на здрав сън. А когато полковникът самотно, пазейки тишина и покой, умираше в малкия си кабинет върху турския диван до стената, окичена с дълги чибуци, тя си хапваше круши дюшес и през ум не ѝ минаваше, че се превръща във вдовица.

За жените нещастията започнаха изведнъж и оттам нататък продължаваха без край. Полковникът почина, заровиха го, имуществото, килимите

и среброто бяха продадени от кредиторите, една част задигнаха прислужниците и Елена Дмитриевна остана сама с дъщеря си и с мъничката издръжка, издействана за нея от някой, който бе оценил благородството на полковника. Крушите дюшес изчезнаха така безследно, сякаш бяха само сън, и настана мъчителна, позорна и безкрайна бедност, почти мизерия. Елена Дмитриевна и щерката Таисия, бившата студентка, грозновата девойка с плоски гърди, напудрено носле и неизчерпаема наивност в погледа, не обядваха всеки ден. Плачеха, молеха се, нищо не можеха да разберат, но все очакваха отнякъде бонбони. Ако душата на полковника не бе умряла заедно с тялото, а ги гледаше от висините, страданията ѝ може би нямаше да имат ни край, ни предел.

Животът обаче не търпи дълго извънредни положения и двете жени не направиха изключение от правилото: някой добър и влиятелен приятел уреди Таисия на служба, впрегна я в работа, тя заработи и започна едно търпимо и посредствено съществуване: старата майка вдовица и дъщерята на служба – живот бедствен, но възможен. Така от смъртта на полковника минаха десет години. Отначало Таисия плачеше и денем, и нощем, защото не можеше нищо, всички без свян я наричаха глупачка и я пъдеха от работа; после тя се нагоди, задържа се в кантората на една голяма търговска къща и се успокои; няколко години единствената ѝ истинска мъка бе червенината на носа – с нищо

незаличима, отвратителна, която прозираше дори през пудрата. На всички девойки в кантората и в магазините, и по улиците носовете им бяха бели и се зачервяваха само от студа и влагата, а на Таисия единствена може би на десет хиляди носът ѝ непрекъснато и без причина се червенееше. Защо?

После започнаха да я болят гърдите, цялата костна дъска, и я сполетяха невралгии. После тя се почувства уморена, толкова уморена, че ѝ идеше да умре. После умората премина и започна почти едновременната ѝ страстна любов към Михаил Михайлович Верьовкин, и също толкова страстната ѝ омраза към майка ѝ Елена Дмитриевна, тази излишна бабичка. Беше страшно и грехота:

да мрази майка си, в нейно присъствие да се задъхва от ярост, да моли Бог тя да умре, да мечтае как ще се прокрадне изотзад и ще я заудря с двата си юмука – по главата, по дебелия гръб, по бездейните пълни ръце, които тя щеше да вдигне, за да се защити. Но Таисия бе добре възпитана, мълчеше си и само слабееше от омраза; веднъж обаче се прибра от работа много уморена и не пожела да бъде възпитана, а майка ѝ седеше на обичайното си място до кръглата маса, редеше безкрайния си пасианс и се усмихваше безметежно. Без да поздравя и без да целуне подадената ѝ пълна ръка, Таисия дръпна към пода цветната покривка заедно с картите и просъска отчетливо:

– Да пукнеш дано! Мразя те, ти си тунейдка, безполезна бабичка, злобарка, гаднярка, боклук! С моите четиридесет и пет рубли без теб щях да съм добре, вече да съм се сгодила за някой младеж, а с теб загивам. Една метла не можеш да завъртиш, една покривка не можеш да застелиш, само чаши знаеш да миеш. Заради теб държа готвачка, да пукнеш дано, боклук такъв!

След което се затресе и изпадна в мълчалива истерия (съседите, които живееха зад тънката преграда, бяха бдителни) и яростно плисна чаша вода по майка си. А тя дори не посмя да се преоблече и остана мокра цялата вечер, потъна в мълчание, защото Таисия мълчеше. „Какво красиво име: Таисия!“ – помисли си момичето, когато се успокои, но нарочно не отвори очи, за да накара майка си

да страда повече. След като я помъчи хубавичко, стана, без да казва нищо и без да я поглежда, сякаш, без да забелязва мократа си и онемяла майка, си наля чай и затрака с лъжичката; сетне си постла, помоли се, легна си и едва тогава заповяда накратко:

– Хайде лягай си, де! Утре трябва да стана рано.

Елена Дмитриевна се задави и рече:

– Но полковникът, покойният ти татко...

– Ако ти – прекъсна я Таисия и застана на колене върху леглото си, слаба, нещастна и с червен нос, – ако още веднъж ми споменеш за покойния ми татко, прави му сметката! Прави му сметката!

И наглед спокойно Таисия си легна на дясната страна, а майка ѝ се разплака и плака почти два часа, докато на Таисия не ѝ омръзна да слуша и не заспа. От този ден нататък за Елена Дмитриевна имаше вече две Таисии: едната, която пред чужди хора е почтително сдържана, възпитана в институт, образцова дъщеря, и другата, която, щом останат насаме, е същински мълчалив ужас, проклятие, призрак на нещо мъртво. Но все пак не се научи да мете пода, нито да застила покривката, безполезната бабичка и истинска тунейдка само кротко си редеше пасианса.

Обаче изглеждаше величествена, покорителка на сърца. Беше висока, едра, пълна, с двойна брадичка и правилни черти на лицето, ходеше, без да бърза, като царица по сцената и със своето достолепие много приличаше на Екатерина Велика,

императрицата. Покойният полковник неведнъж бе обръщал внимание на тази прилика и дълбоко, мистично вярваше в нея, смяташе я за чест за дома си; но достатъчно бе някой по-отблизо да се загледа в добрите ѝ, сини и прекалено ясни очи, за да може веднага и със сигурност да каже: не, това не е Екатерина Велика.

Колкото и да страдеше вътрешно, нейният величествен вид си оставаше непроменен и в присъствието на безполезната бабичка, пред чуждите хора дребната и мършава Таисия, грозницата, съвсем се губеше.

II

Тук на първи план излиза Михаил Михайлович Верьовкин, младежът от Държавната банка. Той се обличаше безупречно, беше не много висок на ръст, но се държеше с достойнство, а това, което правеше впечатление, бяха само огромните му плоски бузи, чиято повърхност някак странно не съответстваше на размера на очите, носа, мустачките и острата му брадичка.

Верьовкин искрено обичаше Таисия, но начало на любовта му бе Елена Дмитриевна, маман, както той наричаше бабичката: нейната величавост покори сърцето му и го изпълни с възхищение чак докогато той се влюби и в Таисия. Той я уважаваше, изпитваше към нея страхопочитание, смяташе я за истинска Екатерина Велика също като полковника, тайно се прекланяше пред нейното бездейст-

вие, което изобщо не смяташе за тунейдство, пред нейния пасианс, от който нищо не разбираше, пред нейния френски. Той самият с много труд понаучи френски и цяла година посещава курсовете по произношение към Берлиц, и в банката водеше кореспонденцията на този език, но френският на Елена Дмитриевна беше като неин майчин, лек и свободен като чуруликане. А Таисия какво? Таисия той самият я поправяше. И когато си представеше как след брака са седнали заедно в прекрасната стая и са и тримата! – и тримата! – и разговарят помежду си – помежду си! – на френски, струваше му се, че това е някакво невъобразимо, нечовешко блаженство.

– Но, Таисия! – казваше ѝ той, когато се срещаха и за десети път минаваха под ръка по тъмната улица, – Но, Таисия! Нашият брак е невъзможен сега. Помислете, Таисия, как ще се грижим за маман? Ние сме хора незначителни, работещи, а маман е свикнала с лукс, за нея ще трябва стая! Нали не може просто ей така... Разбирате ли ме, Таисия?

– Но маман изобщо не е толкова претенциозна, Мишел – опита се да му възрази Таисия, – може да я сложим в детската...

– В детската ли? – ужаси се Михаил Михайлович, – но моля ви, Таисия! Как така! Децата са толкова палави, ще вдигат врява... Как така? Ще трябва, просто е необходимо да изчакаме, какво да се прави. Но нали ще ми разрешите да се отбия утре у вас и да засвидетелствам почитта си към Елена Дмитриевна? Нали няма да я обезпокоя?

– Не, разбира се! Тя толкова ще се радва – тъжно отвърна Таисия, която за единадесети път зави към тъмната улица със самотните лампи.

Беше ѝ много неприятно, че той вече презира бъдещите деца. Беше ѝ много неприятно, че не чувства и не разбира цялата прелест на одухотворения образ на Таисия и непременно иска Екатерина Велика, също като клетия татко. Той и на ръст беше по-нисък от Елена Дмитриевна, но дори това не съзнаваше, нищо не разбираше!

И след всяка среща Михаил Михайлович се чувстваше така възвишено, сякаш сънуваше прекрасен дворец и лакеи в червени златошити ливреи, а Таисия плачеше, хващаше се за костеливата гръд и до среднощ пишеше сподавено над главата на величествената си маман, която трепереше от страх: дори в страха си тя бе величествена. Тези часове на неистови чувства Таисия наричаше „уроци“; но веднъж след един такъв урок, който продължи особено дълго, майка ѝ получи лек удар, с трясък се стовари на пода и три-четири дни лежа в леглото, без да може да каже и дума. Михаил Михайлович се разстрои до плач и с часове седя до леглото на болната, четейки пред затворените ѝ очи един френски роман, докато Таисия приготвяше компресите и внимателно, на капки, дозираше лекарството.

После сядаше и тя, правеше се, че слуша, но всъщност внимателно и с омраза гледаше Михаил Михайлович, който гъгнеше френските фрази.

Светлината на ниската лампа слабо осветяваше острата му брадичка, трепкаше по мустачките и се губеше някъде в безкрайността на бузите му; ясно беше, че ако Елена Дмитриевна ей сега умре, Верьовкин може по най-глупашки и недостоен начин да напусне Таисия. „Ама че мръсник!“ – с отчаяние си помисли тя и реши, че за в бъдеще ще трябва да се въздържа от изблиците си на ярост.

Е, не се въздържа окончателно, но внесе известна предпазливост, пища и съска по-малко, а в края на урока побутва към майка си чиниите с грубото: – Е? Защо не ги миеш? Мий ги, де!

Знаеше, че от това занимание Елена Дмитриевна черпи успокоение. И с пухкавите си, треперещи пръсти, които някога тъй нежно и с почитание бе докосвал полковникът, Елена Дмитриевна миеше чашите и наистина се успокояваше.

III

Макар Михаил Михайлович да беше абсолютно сухопътен, той обичаше морето и морските пейзажи, и на това основание измоли в кантората си известен аванс, а Таисия нае за през лятото малка стая в Олил. Тя самата имаше нужда да си почине и същевременно мечтаеше, че морските гледки, белите нощни и самотните вечерни разходки по плажа ще повдигнат любовното настроение на Верьовкин, ще го абстрахират от мислите за Елена Дмитриевна и ще решат болезнения

въпрос за брака им. Белите нощи много отиваха на бледото и вяло лице на Таисия, скриваха червенината на нослето и открояваха черния цвят на доста гъстите ѝ вежди – от това също трябваше да се възползва.

А на първия празник, вървейки под розовия си чадър към гарата, за да посрещне Михаил Михайлович, Таисия категорично каза на майка си:

– Виж какво! Довечера с Миша отиваме да се разходим по плажа, двамата, разбра ли? И ако двамата си имате уважението, прави му сметката!

– Но, Таисия!

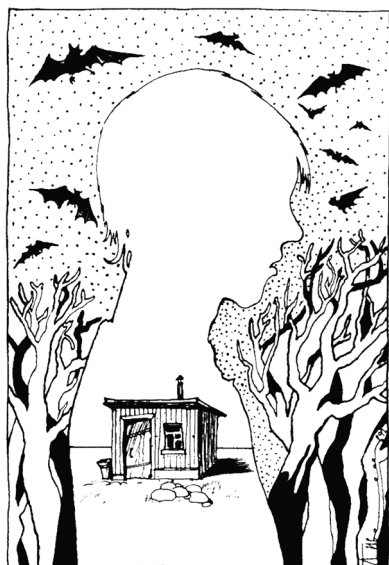
– Казах. Отровихте ми живота, сега млъкнете, ако обичате, гледат ни. Тунеядка!

Същата вечер двамата с Михаил Михайлович вървяха под ръка. Имаше море и морски вълни, имаше бяла нощ и пясъкът любовно шумолеше под краката им, но Верьовкин беше скучен и вял, и когато се поспираха, се целуваше така неподвижно и инертно, че ѝ идеше да се разплаче и да му зашлеви един шамар. За няколко минути уж се увлече в разговора за Биариц, където щяха да отидат, говори разпалено и красиво, но после внезапно тръгна да се прибира.

– Но още е рано, Мишел! – просълзена каза Таисия. – Виж какъв хубав облак, там, на хоризонта!

– Не, неудобно е, Таисия: оставили сме маман сама. Наистина е много неудобно!

– Тя обича да е сама, стига, Мишел! Виж какъв облак на онзи хоризонт.

– Таисия, знаете, че обичам облаци и морето винаги ме влече, но за мен по-важно е уважението към вашата почитаема майчица – внушително отговори Михаил Михайлович и непреклонно zakрачи обратно, газейки следите от малките крака на Таисия.

Същото стана и на следващата им разходка, след седмица, тогава Таисия се разплака, а Михаил Михайлович с неговите плоски, безчувствени бузи се държа грубо и отвратително; и всичко свърши с това, че Таисия сама разтури мечтите си и покани Елена Дмитриевна да се разхожда с тях.